

KV Ympäristökonsultointi Tmi

T202505
24.9.2025

DESTIA OY

Kangasahonmäen luontoselvitys
Merenlahti, Taipalsaari

Esipuhe

Taipalsaaren kunnan Merenlahden alueella sijaitsevien Jussila 831-430-1-184 ja Junnola 831-430-1-212 -tilojen kiviainesalueen *Kangasahonmäen luontoselvitys 2025* on tehty Destia Oy:n toimeksiannosta. Työ on tehty asemakaavatasoisesti ja keskeisenä tehtävänä toimeksiannossa oli selvittää alueen luontoarvoja ja ajatellun kallioalueen kiviainestoiminnan sopivuutta laajemmin ko. tilojen alueille. Samassa yhteydessä selvitettiin olemassa olevien suunnitelmien sopivuutta ja ennen kaikkea vaikutuksia lähiympäristön luontoarvoihin. Aluetta kartoitettaessa huomioitiin alueen merkitys ulkoilun, virkistykseen ja maiseman kannalta. Saatujen tietojen mukaan selvitysalueelle ei ole tehty aiempia luontoselvityksiä.

Tämän raportin valokuvat ©KV Ympäristökonsultointi.

Yhteystiedot:

KV Ympäristökonsultointi Tmi
Piilipuunkuja 10
Fin-21410 LIETO
Kotipaikka Lieto
Y-tunnus 2079783-8
Puhelin 0400 358 551

KV Ympäristökonsultointi Tmi
Liedossa 24.9.2025

Kai Vuorinen FM
Ympäristöasiantuntija

Sisältö

Esipuhe

1	JOHDANTO	2
2	MENETELMÄT	2
3	YLEISTÄ	3
3.1	<i>Selvitysalueen sijainti</i>	3
3.2	<i>Selvitysalueen ympäristön yleiskuvaus</i>	3
3.3	<i>Selvitysalueen olemassa olevat suojelualueet ja muut huomioitavat kohteet</i>	4
3.4	<i>Maakuntakaavan ja Yleiskaavan tiedot</i>	4
3.5	<i>Selvitysalueen topografia, kallio- ja maaperä</i>	5
4	MAASTOHAVAINNOT	6
4.1	<i>Selvitysalueen eläimistö</i>	6
4.2	<i>Selvitysalueen kasvillisuus</i>	8
5	TULOKSET	9
5.1	<i>Lintudirektiivin liitteen I mukaiset linnut</i>	9
5.2	<i>Luontodirektiivin liitteen IVa mukaiset lajit</i>	9
5.3	<i>Muut luonto- ja ympäristöarvot</i>	10
6	TULOSTEN TARKASTELU	10
6.1	<i>Luontoselvityksen tulosten tarkastelu</i>	10
6.2	<i>Luontoselvityksen tulosten epävarmuustekijät</i>	10
7	LÄHTEET	11

Liitteet (ei liitteitä)

1 JOHDANTO

Destia Oy oli tilannut Kangasahonmäellä sijaitsevan kiviainesalueen yhteisluvan (maa-aines- ja ympäristölupa) hakemiseen liittyen ko. kiviainesalueen luontoselvityksen KV Ympäristökonsultointi Tmi:ltä. Selvitystyön alkuvaiheessa (4/2025) lähtötietoja on antanut Anni Karjola. Kartat ja ortoilmakuvat haettiin Kiinteistötietopalvelusta (MML). Tiedonvaihto ja keskustelut antoivat puitteet luontoselvityksen tekemiselle ja laajuudelle. Työn alkuvaiheessa tietoja on haettu Lappeenrannan seudun ympäristötoimen kotisivuilta.

Tämän luontoselvityksen on laatinut ympäristöasiantuntija FM Kai Vuorinen. Luontoselvityksessä esitetään alueen keskeiset luontoa ja ympäristöä koskevat tiedot karttoineen.

2 MENETELMÄT

Luontoselvityksessä selvitysalueella tarkistettiin vuoden 2025 havaintopäivinä (17.4.2025, 16.5.2025, 16.7.2025, 26.8.2025 ja 27.8.2025) elinympäristöt, luontotyytit, liito-oravat, linnut ja suoritettiin viita- ja ruskosammakoiden soidinajan kuuntelu. Luontoselvitys aloitettiin liito-oravien havainnoilla 17.4.2025 (detektorina Pettersson D230). Tietoja kartoitettiin lisää maastotyöpäivinä 16.5.2025 (viitasammakot soidinajan kuuntelu) ja 16.7.2025 (kasvillisuus, luontotyytit ja elinympäristöt). Käyntien aikana koko selvitysalue ja sitä ympäröivät lisä- ja reuna-alueet tarkistettiin maastossa mielenkiinnon kohteiden mukaisten havaintoajankohtien aikana. Lepakkoselvityksen käynnit tehtiin touko-, heinä- ja elokuussa (45 min - 1 h 45 min auringon laskun jälkeen). Viimeisin käynti oli 26.8.2025.

Viitasammakoselvityksen maastokäynneillä 16.5.2025 oltiin sekä päivällä noin klo 16.00–18.00 sekä auringon laskiessa klo 20.30–22.30. Päivällä kartoitettiin (ja varmistettiin) kaikki alueen suurimmat ja viitasammakoille potentiaalisimmat vesialueet (ojat ja allikot). Potentiaaliset vesialtaat kierrettiin ympäri ja veden eläimistöä ja vesihyönteisiä tarkkailtiin hetki. Kartoituksessa etsittiin mm. sammakonkuttua sekä tehtiin havaintoja vesialtaan soveltuvuudesta lisääntymis- ja levähdyspaikaksi. Kartoituksen aikaan lämpötila oli +7–+10 astetta. Päivä oli tyyni ja poutainen. Kartoitus ajoitettiin niin, että tiedossa oli jo alueellisia havaintoja vuoden 2025 viitasammakoiden soidintapahtumista (Etelä- ja Kaakkois-Suomi).

Ruskosammakon ja viitasammakon kutu sekä nuijapäät muistuttavat niin paljon toisiaan, ettei lajeja voi luotettavasti silmämääräisesti erottaa maastossa. Kutu- ja nuijapäähavainnot kirjattiin ylös niiden löytyessä, jotta illalla havainnot voitiin vahvistaa joko viita- tai ruskosammakkohavainnoiksi.

Illalla kartoitus kohdistui kohteisiin, joissa oli aiemmissa alueella tehdyissä käynneissä löydetty soveltuvia oja. Kyseiset kohteet (6 kpl) kartoitettiin kaikkien sammakoiden varalta.

Viitasammakkokoiraat kutsuvat naaraita iltahämärässä ja tämän soidinääntelyn kautta voidaan tehdä luotettavia havaintoja viitasammakoista. Soidinääntelyyn perustuva kartoitus tuo esiin silti vain lajin koiraat. Viitasammakot ovat arkoja äänille ja voivat pysyä monta minuuttia sukelluksissa säikähtäessään.

Auringon painuessa matalalle ja hämärän laskeutuessa jokaista edellä mainittua ojaa (6) tarkkailtiin kuunnellen kauempaa ja lähestyttiin hiljaa. Viita- tai ruskosammakon ääntelyn kuuluessa, ääntä jäätäisiin kuuntelemaan, jolloin yksilöiden määrä ja sijainti merkittäisiin ylös.

Paikkatietoikkunan tietojen, ELY-keskukselta ja SYKE:stä haettujen lähtötietojen perusteella selvitysalueelle ei sijoittunut suojelualueita. Laji.fi-palvelusta tarkistettiin mahdolliset alueella tai sen lähellä tehtyjen lajihavaintojen tiedot (mm. uhanalaiset lintu-, nisäkä- ja kasvilajit).

Työn edetessä selvitysalue tarkistettiin suojeltavien luontotyyppien ja elinympäristöjen sekä arvokkaiden että huomioitavien kallio- ja luontokohteiden varalta. Luontotietoja tarkistettiin myös viiden muun tietojärjestelmän kautta.

Työssä keskeinen huomio kohdistettiin erityisesti niihin luontoarvoihin, jotka voivat rajoittaa alueelle suunniteltua maankäyttöä. Näitä luontoarvoja voivat olla:

- Luonnonsuojelulain mukaiset suojellut luontotyypit (1096/1996 4 luvun 29 §)
- Metsälain mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt (N:o 1093/1996 3 luvun 10 §)
- Luontotyyppien uhanalaisuusluokituksen mukaiset luontotyypit (Kontula & Raunio 2018)
- Vesilain luonnontilaisena säilytettävät vesiluonnon kohteet (1961/264 1 luvun 15a, 17a §)
- Luontodirektiivin mukaiset Suomessa esiintyvät uhanalaiset luontotyypit, joista Suomessa esiintyy 68 luontodirektiivin luontotyyppiä, joista 22 on ensisijaisesti suojeltavia. 2025.
- Suomen luontotyyppien uhanalaisuus (2018), Suomen ympäristökeskus 2025b.
- Uhanalaisuusluokituksen mukaiset lajit Laji.fi 2025 (→ Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019 sekä → Lintujen ja nisäkkäiden punaiset listat 2015). Lajitietokeskus 2025 ja Ympäristöministeriö 2025.
- Lintudirektiivin liitteen I mukaiset lajit (92/43/ETY), Suomen ympäristökeskus 2025a.
- Luontodirektiivin liitteen IVa mukaiset lajit (79/409/ETY), Suomen ympäristökeskus 2025c. Lepakot, Liito-oravat ja viitasammakot.
- Suomen lepakkotieteellinen yhdistys 2023. Lepakkokartoitusohje 2023.
- Mahdolliset muut luonnon monimuotoisuuden kannalta huomionarvoiset kohteet.

Erityistä huomiota kohdistettiin niihin arvokkaisiin luontotyyppeihin ja elinympäristöihin sekä kasveihin, joita voidaan tavata havupuuvaltaisissa alusmetsissä ja metsäkummuilla. Lajiston osalta erityishuomion kohteena olivat mm. linnut, sammakot, lepakot ja liito-oravat.

3 YLEISTÄ

3.1 Selvitysalueen sijainti

Selvitysalue sijoittuu Taipalsaaren Merenlahden alueelle. Alue käsittää moreenipeitteistä metsämaata ja kalliomaata. Selvitysalueen koko on noin 12,5 ha. Selvitysalue sijoittuu kahden tilan alueelle: Jussila (1-184) ja Junnola (1-212).

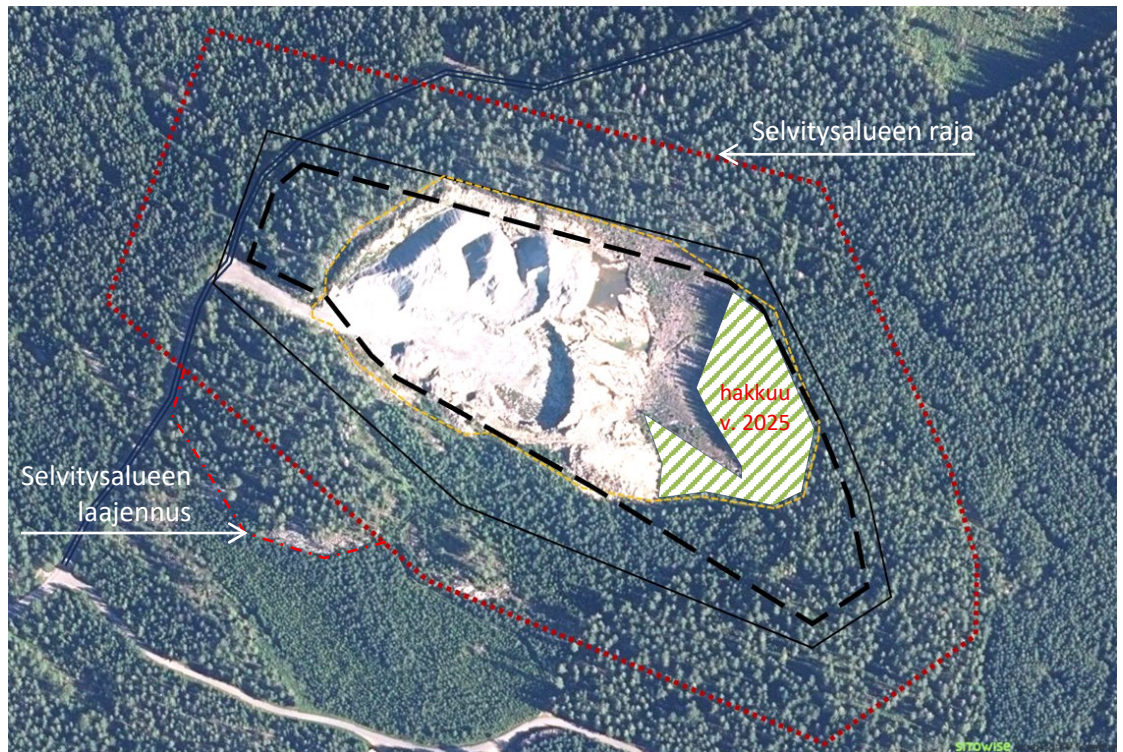
3.2 Selvitysalueen ympäristön yleiskuvaus

Selvitysalueella kasvaa sekametsää – osa mäen laen alueesta on mäntyvaltaista ja osa on kuusivaltaista. Puusto, joka koostuu tavanomaisista havu- ja lehtipuulajeista, on pääosin nuorta ja varttuvaa. Alueen länsiluoteisella osa-alueella on tehty puuston harvennusta ja metsä on puustoltaan harvaa. Harvennuksia on tehty myös pohjoispuoleiseen metsäalueeseen samoin kuin louhoksen lounaispuolen mäki-alueeseen. Useimmissa metsäkuvioissa on selvät jäljet aiempina vuosina tehdyistä harvennuksista ja mm. harvesterin ajouria on melko paljon.

Alueen länsireunassa on havu- ja sekametsää, jossa erottuu lisäksi nuorehko koivikko. Louhoksesta muodostuva pintavesi poistuu selkeytysaltaan jälkeen oja pitkin länteen ja kulkee rumpua pitkin Lähteenmäentien alitse laskeutuen lopuksi em. koivikon alueelle. Selvitysalueella ei ole kuitenkaan luonnontilaisia puroja, lampia eikä soita.

Metsän kasvilajisto on länsiluoteessa tehtyjen hakkuiden jäljiltä yhä melko heinävaltaista. VT- ja MT-metsätyypin kasvilajeja esiintyy alueen keskiosissa yleisesti ja tyyppillisesti. Koko selvitysalueella kuivahkoa ja tuoretta kangasmetsää esiintyy sekatyypinä (VMT-tyyppiä). Sen vuoksi mustikka, puolukka ja kanerva ovat alueen metsissä yleisiä lajeja. Selvitysalueella on kallion pinta näkyvissä vain muutamain paikoin. Niiden kohdilla kasvaa yleensä kanervaa, puolukkaa, heiniä, jäkäliä ja sammalia. Selvitysalueelle sijoittuu erilaisten työkoneiden ajourien mukaisia heinittyneitä polkuja. Alueella ei ole nykytilassa mitään erityistä virkistyskäyttöä.

Kuva 1. Selvitysalue on merkitty karttaan punaisella katkoviivalla. Kiviainesalueen ottamisalueen eli louhinta-alueen raja on merkitty mustalla katkoviivalla, aidattu alue on merkitty keltaisella katkoviivalla ja suunnitelma-alue on merkitty mustalla viivalla. Maastossa liikuttaessa selvitysalueeseen liitettiin lounaisen mäki-alueen eteläosa (punainen pistekatkoviiva), jotta mäki-alue olisi kokonaan huomioitu. Mäki-alueella ympäröivää tiestöä käytettiin hyödyksi liikkumiseen ja siirtymiseen alueilta toiselle liito-oravien, sammakoiden ja lepakoiden selvityksien aikana. Näin ollen havaintoja on kertynyt ko. selvitysalueen lisäksi myös siirtymäreittien varrelta. Ei mittakaavassa. Lähde Destia Oy /Sitowise Oy 2025.

3.3 Selvitysalueen olemassa olevat suojelualueet ja muut huomioitavat kohteet

Tarkistettujen lähtötietojen perusteella selvitysalueelle ei sijoitu luonnonsuojelualueita, kaavojen suojelualueita, Natura 2000-alueita, luonnonsuojelulaila rauhoitettuja suojelualueita, valtakunnallisten suojeluohjelmien mukaisia alueita eikä kallioinventoinnin, pientesiselvityksen tai perinnemaisemaselvityksen kohteita.

Selvitysalue ei sijoitu pohjavesialueelle. Lähtötietojen mukaan alueelle ei sijoitu ennalta tiedossa olevia liito-oravan elinympäristöjä, merkittäviä lepakkoalueita eikä uhanalaisten, rauhoitettujen kasvien, lintujen tai eläinten havaintoja.

3.4 Maakuntakaavan ja Yleiskaavan tiedot

Alueelle on laadittu ja hyväksytty E-K Maakuntakaava 2011 ja Pien-Saimaan OYK 1999. Kaavojen tiedot esitetään alla olevissa kuvissa 2 ja 3.

Kuva 2. Kiviainesalueen sijainti on merkitty voimassa olevaan Etelä-Karjalan Maakuntakaavaan v. 2011. Lähde liitto.ekarjala.fi. Merkinnän **ma/km** merkitys: MAAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄ KULTTUURIHISTORIAALINEN YMPÄRISTÖ / KOHDE. Merkinnällä osoitetaan kulttuurihistoriallisen ympäristön vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeitä rakennetut ympäristöt. Merkinnän osoittamilla osa-alueilla ei ole metsänhoidollisia rajoituksia, mutta kohdealueille sijoittuvat taajamien läheiset sekä maisemallisesti tärkeitä metsäalueet tulisi käsitellä alueen kulttuuriarvot säilyttäen. Alueilla, joilla on osa-aluemerkinnällä osoitettu käyttötarkoitus, päämaankäyttömuodon määrittelee aluevaraus merkintä. Suunnittelumääräys: Osa-alueen maankäytön ja toimenpiteiden suunnittelussa on otettava huomioon rakentamisen soveltuminen arvokkaaseen ympäristöön. Ei mittakaavassa.

Kuva 3. Pien-Saimaan OYK 19.9.1999. Taipalsaaren kunta. Kangasahonmäen selvitysalueen ympäristö on laajalla alueella merkitty maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi M (Alue on varattu pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön). Ei mittakaavassa.

3.5

Selvitysalueen topografia, kallio- ja maaperä

Selvitysalueella on melko suuret korkeusvaihtelut. Korkeustaso on korkeimmillaan useiden mäkien päällä +108 m (mpy) ja matalimmillaan alueen länsiosassa +88 m. Korkeustasot vaihtelevat silti loivapiirteisesti. Selvitysalueelle sijoittuvat luontaiset kalliojyrkänteet ovat korkeudeltaan 2-4 metriä ja ne sijoittuvat selvitysalueen eteläosaan. Alueella ei ole lainkaan irtolohkareita.

Avoin kalliomaata kattaa selvitysalueesta hyvin pienen osan selvitysalueen koilliskulmalla ja toisaalta lounaisen mäen matalassa jyrkänteessä. Maanpinta on muokkaantunut monin paikoin mm. metsäkoneiden/traktorin/harvesterin yms. jättämien jälkien kohdilla noin 0,5 m syvyydelle.

Kangasahonmäki on kokonaisuudessaan kalliomaata. Hiekkamoreenia esiintyy toki irtaimena maalajina kallion päällä ohuelti ja hiukan paksummin mm. selvitysalueen länsiosassa, jonne kiviainesalueen selkeytetty pintavedet virtaavat.

4 MAASTOHAVAINNOT

4.1 Selvitysalueen eläimistö

Selvitysalueella nisäkkäistä havaittiin mm. rusakko (*Lepus europaeus*), orava (*Sciurus vulgaris*) sekä ulostehavaintojen ja makuupaikka- ja sorkkajälkien perusteella hirviä (*Alces alces*), metsäjänis (*Lepus timidus*), valkohäntäkauris (*Odocoileus virginianus*) ja metsämyyriä (*Myodes glareolus*).

Liito-oravan (*Pteromys volans*) elinympäristöistä pyrittiin löytämään havaintoja kevään maastokäyntien yhteydessä. Selvitysalueella sijaitsevat suuret haavat ja kuuset tarkistettiin pesäkolojen, risupesien ja papanahavaintojen varalta. Selvitysalueelta ei löytynyt papanoita eikä pesäpuita. Lajille potentiaalisia elinympäristöjä ei sijoitu selvitysalueelle.

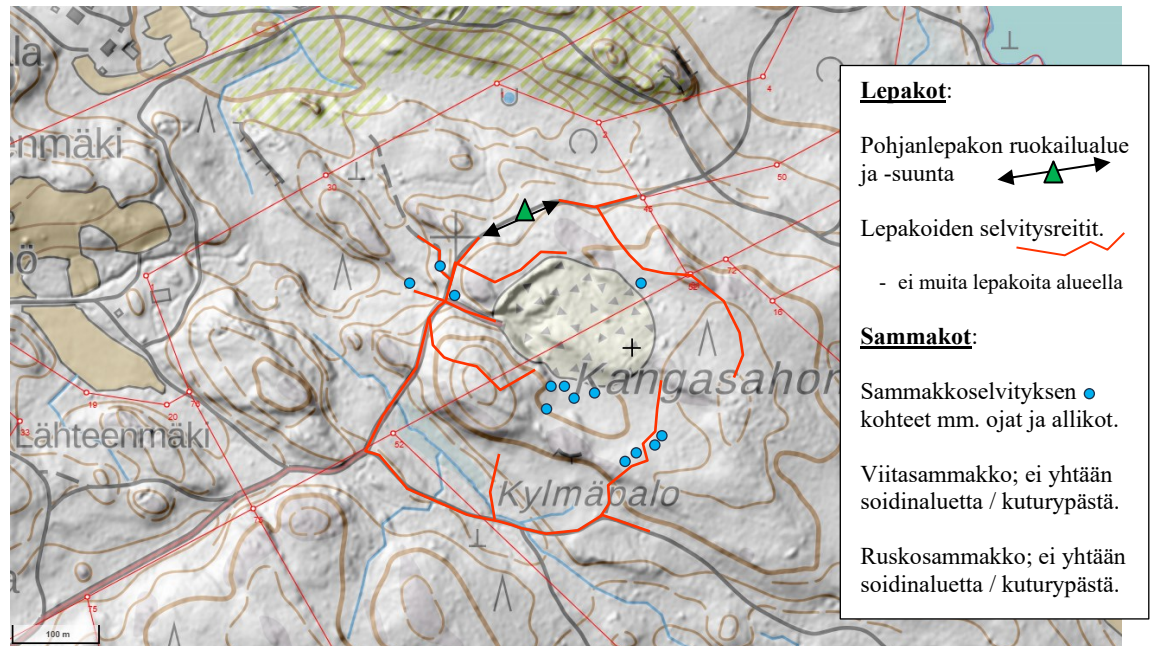
Lepakoille (*Chiroptera*) soveliaita päivä- ja yöpiiloja löytyi neljässä kohdassa selvitysalueen reunoilla ja yksi selvitysalueen länsireunassa. Nämä kohdat sijoittuivat puupinoihin. Lepakkoselvityksen anti oli kuitenkin vaatimaton, sillä alueella havaittiin kolmen havaintokerran (SLTY ohje 2023) aikana vain yksi pohjanlepakko (*Eptesicus nilssonii*). Koska metsämaastossa ei ollut soveltuvia kalliokoloja, kyseinen selvitysalue määritettiin maastossa tavanomaiseksi metsäalueeksi, jossa on vain yhden pohjanlepakon ruokailupaikka ja tilapäisesti puupino tarjoaa ko.pohjanlepakkoyksilölle päiväpiilon Lähteenmäentiellä, kiviainesalueen liittymän lähellä.

Lähteenmäentien läntisellä tieosuudella nähty hämärässä saalistanut tuulihaukka (*Falco tinnunculus*) on saattanut saalistaa alueen lepakoita. Lepakoiden tyyppinen runsaampi havaintopaikka käsittäisi yleensä mm. rakennuksia ja vanhoja muuttumattomia metsäkuvioiden reunoja. Lähimpiä mahdollisia tilojen alueen ulkopuolelle sijoittuvia ja lepakoille soveltuvia päiväpiiloja voi siis olla etäisissä taloissa/ talousrakennuksissa.

Sammakoita pyrittiin havainnoimaan alueen ojissa ja ojien leventymissä sekä ajoittain pienimmissä allikoissa toukokuuisilla soidinajan käynneillä (viitasammakoiden soidinajan kuuntelut). Samalla kuunneltiin myös ruskosammakoiden mahdollista soidinta.

Maastossa tehtyjen havaintojen ja kuunteluiden perusteella huomattiin, ettei alueelle sijoitu kummankaan sammakolajin soidinalueita. Myöhemmin kesällä voitiin todeta, ettei sammakoita liikkunut alueella päivällä, illalla eikä hämärän tultuakaan. Kangasahonmäen selvitysalueella olevien harvesterin pidempien urien reunoilla olevissa kuopissa (8 kpl) vedet pääasiassa imeytyvät hiekkamoreenin läpi maaperään. Kuvassa 4 on esitetty tutkittujen ojien ja allikoiden sijainnit, jotka kartoitettiin 17.4.2025. Ne olivat kuivuneet kuitenkin 16.5.2025 mennessä. Kiviainesalueen selkeytysaltaan veden virtausnopeus oli keväällä sen verran voimakasta, ettei sekään tarjonnut kutemisen mahdollisuutta viita- eikä ruskosammakoille. Alueella ei siten löydetty yhtään viitasammakon (*Rana arvalis*) eikä ruskosammakon (*Rana temporaria*) soidinpaikkaa eikä kuturyppäitä v. 2025 kartoitusjaksoilla.

Hyönteiset: Kekomuurahaisia (*Formica Formica*) esiintyi vähän ja pieniä kekoja oli vain kaksi. Useimmat kekomuurahaislajit ovat Suomessa elinvoimaisia ja selvitysalueella havaitut muurahaiset olivat punakekomuurahaisia (*Formica rufa*). Alueella ja mäen rinteiden alaosissa tavattiin kevät- ja kesäkäynneillä tummapapurikko, kangassinisiipi, nokkosperhonen, metsänokiperhonen, lanttuperhonen, kuusikkoharmomittari, sitruunaperhonen, amiraali, keihäsmittari ja metsäsittiäinen. Havaitut perhoset ja muut lajit ovat Suomessa vakiintuneita ja yleisiä. Lisäksi alueen putkilokasvien kukinnoissa havaittiin yleisiä metsien hyönteisiä mm. surviaisia, pistiäisiä (ampiaisia, kimalaisia, paarmoja) ja kovakuoriaisia.

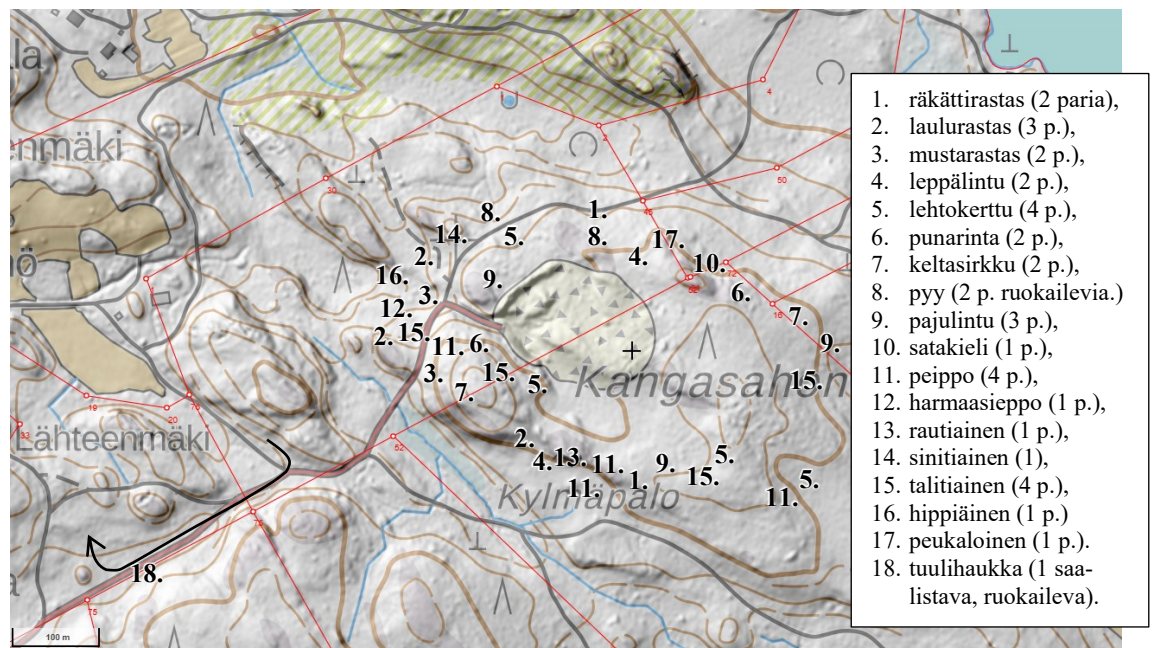

Kuva 4. Lepakkohavainnot ja niiden selvitysreitit sekä viitasammakoiden soidinajan selvityskohteet 2025 aikana. Ottamisa-alueella löydettiin kolmen havaintokerran aikana yksi ruokaileva pohjanlepakko.

Linnut: Kaikkien maastokäyntien yhteydessä alueen pesimälajistoon kuuluivat: räkättirastas (2 paria), laulurastas (3 p.), mustarastas (2 p.), leppälintu (2 p.), lehtokerttu (4 p.), punarinta (2 p.), keltasirkku (2 p.), pyy (2 p. ruokailevia), pajulintu (3 p.), satakieli (1 p.), peippo (4 p.), harmaasieppo (1 p.), rautiainen (1 p.), sinitiainen (1), talitiainen (4 p.), hippiäinen (1 p.) ja peukaloinen (1 p.).

Ylilentäviä lajeja: Sepelkyhky (1+1) ja lehtokurppa (1).

Kauemmat lintuhavainnot: Käki (1), laulujoutsen (useita), kaulushaikara (1) ja tuulihaukka (1 saalistava). Käki lauloi alueesta arviolta 300 m pohjoiseen, laulujoutsenet luoteeseen järven rannoilta, kaulushaikara arviolta 500 m länsiluoteeseen ja tuulihaukka saalistamassa 300 m länteen Lähteenmäentien suuntaisesti.

Kuva 5. Lintujen pesimähavainnot kevät- ja kesäkuukausien 2025 ajalta. Ottamisa-alueella löydettiin kuudentoista eri lintulajin pesinnät (yhteensä 34 pesivää paria). Pyy ja tuulihaukka olivat ruokailevia.

Selvitysalueen metsiköt olivat lintulajien määrien suhteen tavanomaisia. Selvitysalueella ei ole erityisen merkittäviä lintulajeja eikä ottamisalue ole uhanalaisten, suojeltujen tai erityisen merkittävien lajien (punainen kirja 2019 eikä direktiivilajeja) pesintäaluetta vuonna 2025.

Laji.fi portaalin kautta tarkistettiin useiden lintuheimojen mukaista lajistoa mm. sääkset, haukat, jalohaukat, pöllöt, kehrääjät, tikat, metsäkanat sekä useita uhanalaisluokkien mukaisia tiaisia, kerttuja, sirkkuja ja peippoja. Muutamien vaateliiden lintulajien osalta laji.fi -havainnon sijainti on ilmoitettu salassapitoon nojaten 10 km x 10 km kokoisissa ruuduissa eikä niitä ole siten voitu täysin poissulkea selvitysalueen kauemmasta vaikutusalueelta (yli 200 m selvitysalueen rajasta).

Omat havainnot ja laji.fi- tiedot varmistavat kuitenkin käsityksen siitä, ettei ottamisalueella eikä sen vaikutuspiirissä olisi merkittäviä tai uhanalaisia pesiviä lintulajeja.

4.2

Selvitysalueen kasvillisuus

Selvitysalue on puulajeiltaan tavanomainen. Puuston muodostavat kuusi, mänty, harmaaleppä raudus- ja hieskoivu, pihlaja ja haapa. Niiden lisäksi kasvoi paikoitellen mm. katajaa ja raitaa. Alueella ei kasvanut luontaisia tai istutettuja jalopuita. Ojien reunat mm. louhoksen tulotien kohdalla peittyvät paikoin pajuihin (kiilto-, mustuva- ja tuhkapaju sekä raita).

Kenttä- ja pohjakerroksen kasvilajit ovat alueellisesti tyypillisiä lajeja. Kenttäkerroksen lajeista mustikka, puolukka ja kanerva kasvavat alueella tyyppilajeina.

Sammallajiston pohjakerroksessa muodostavat yleiset seinä-, kynsi- ja metsäkerrossammalet. Rahka- ja karhunsammalet peittävät melko pieninä kasvustoina kallioreunan kosteita kuoppia.

Kivien päällä on pienialaisia jäkälikköjä. Jäkälälajit ovat alueellisesti tavanomaista torvi-, pallero- ja harmaaporonjäkälää. Ne esiintyvät sammalien kanssa vuorotellen. Selvitysalueella ei ollut maapuita tai pötkelöitä metsien talousmetsäisen luonteen vuoksi.

Kuvat 6 ja 7. Kiviainesalueen itäosa on muutostilassa; alueella korjataan puustoa ja muokataan kenttäkerroksen lajistoa (vas.). Pohjoisreunalla puusto on varttuvaa ja melko harvaa (oik.).

Tuoreiden ja kuivahkojen kangasmetsäalueiden lajeja: sananjalka, metsätähti, metsäkorte, metsätähtimö, kallioimarre, kevätpiippo, isotalvikki, käenkaali, metsäkastikka, ahomansikka, metsämitikka, rätvänä, kielo, metsäalvejuuri, nuokkuhelmikkä, metsälauha ja rönsyrölli.

Ojien lajeja: nokkonen, röyhyvihvilä, jouhivihvilä, leveäosmankäämi, kurjenmiekka, vadelma, vuohenputki, karhunputki, hiirenporras, mesiangervo ja ojakellukka.

Tienpientareilla, kaivuukohdissa ja läjityskasoissa olevia lajeja: koiranputki, maitohorsma, suohorsma, piharatamo, juolavehnä, lituruoho, nurmitädyke, rohtotädyke, piharatamo, pelto-ohdake, huopaohdake, siänkärsämö, pihasaunio, pietaryrtti, leskenlehti, hevонhierakka, pujo, tahmavillakko, (rikka)voikukka *sp.*, syysmaitiainen, sarjakeltano, valkoapila ja alsikeapila.

5 TULOKSET

Selvitysalueella ei ole vesilain, metsälain eikä luonnonsuojelulain tai -asetuksen mukaisia luontokohteita. Alueen luontotyytit eivät täyttäneet vesilain mukaisia vesiluonnon tyyppejä, metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä, luonnonsuojelulain mukaisia luontotyyppejä eikä Luontodirektiivin mukaisia luontotyyppejä. Selvitysalueella havaittiin yksi Lintudirektiivin liitteen I mukainen laji: pyypari kahdesti mutta pesintää ei voitu varmistaa. Luontodirektiivin liitteen IVa mukaisten eläinlajien pesiä ei ollut mutta yhden pohjanlepakon ruokailualue löytyi. Selvitysalueen keskeisellä osa-alueella ei ollut (havaintoihin pohjautuen) ekologiselta tai luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisiä suojelun piirteitä. Ekologiset ominaisuuspiirteet kohenevat selvitysalueen ulkopuolella hiukan mm. alavilla puroilla, rantametsissä ja soilla.

5.1 Lintudirektiivin liitteen I mukaiset linnut

Selvitysalueelta havaittiin lintudirektiivin mukaisista lajeista vuoden 2025 havaintojakson aikana vain pyy (*Bonasa bonasia*). Suomessa pesii vuoden 2024 arvion mukaan 350 000–420 000 paria. Alueella havaittiin kahdesti pyypari selvitysalueen pohjoisella ja luoteisella reuna-alueella. Kyseessä voi olla melko todennäköisesti sama pari, koska ne havaittiin eri havaintokäynneillä eri paikoissa. Pyy on huomaitava, että se on Suomessa myös riistalintu. Muiden riistalintujen tapaan pyy on rauhoitettu metsästysajan ulkopuolella ja sen uhanalaisuusluokka on *vaarantunut VU* (*laji.fi*).

5.2 Luontodirektiivin liitteen IVa mukaiset lajit

Selvitysalueelta ei löydetty luontodirektiivin mukaisia lajeja kuten esim. liito-oravaa tai viitasammakkoa. Alueelta tehtiin yksi havainto pohjanlepakon ruokailualueesta.

Liito-oravan papanoita etsittiin kevätkuukausina haapojen, kuusien ja muiden puiden juurilta, niitä kuitenkin löytämättä. Liito-oravalle mahdollisesti soveltuvia elinympäristöjä (iäkästä kuusta ja haapaa) ei alueella ollut lainkaan. Ekologiselta kannalta ympärillä olevat metsät ovat varttuvu/nuoria ja puulajeiltaan sopimattomia lajin elinympäristöksi. Puiden väheneminen ottamisalueella ja harvennukset ympäristössä voimistavat nykyistä tilannetta. Sen vuoksi selvitysalueen ei katsota olevan edes potentiaalinen liito-oravan elinympäristöksi.

Ottamisalueella ei sijainnut sellaisia allikoita, lammikoita tai ojien suvantokohtia, joita viita- tai ruskosammakot olisivat pitäneet soidinpaikkana tai joihin viita- tai ruskosammakot olisivat kuteneet. Ottamisalueella ja ympäristössä mm. kaakkoispuolella olleet renkaiden painanteet eivät omanneet potentiaalia sammakoiden lisääntymisalueeksi, sillä ne olivat kuivuneet ennen toukokuun soidinajan havainnointia. Mahdollisia soidinpaikkoja selviteltiin silti kuudessa kohteessa ilman että niissä havaittiin soitimella olevia uroksia tai kuturyppäitä. Alueen ojat eivät sellaisenaan ole vuoden 2025 havaintojen pohjalta viitasammakolle soveltuneita eivätkä liene sitä jatkossakaan. Sama tilanne toistuu ruskosammakkojen kohdalla.

Lepakoiden elinympäristönä alue todettiin 2025 tehtyjen kolmen havaintokerran perusteella ympäristöksi, joka tarjoaa kiviainesaluetta laajemmalla alueella vain yhden ruokailualueen mutta ei lainkaan lisääntymis- tai levähdyspaikkana. Pohjanlepakon (*LC Elinvoimainen*) ainoa ruokailuhavainto tehtiin Lähteenmäentien yltä kohdassa, jossa oli suoja ja päiväpiilon tarjoava väliaikainen isohko puupino. Ruokailualue käsitti Lähteenmäentiellä 150 m linjan.

Maastotulkinnan sekä tyypillisimpien päiväpiilopaikkojen ja runsaasti hyönteisiä houkuttelevien alueiden puutteiden perusteella todetaan, että selvitysalue ei ole kokonaisuudessaan merkittävää aluetta millekään pohjanlepakolle. Havainnon merkitys voi vähentyä entisestään, kun puupino poistetaan Lähteenmäentien varrelta. Lounaassa nähty tuulihaukka saalistaa ajoittain myös lepakoita, joten se on voinut vähentää lajia alueella.

5.3 Muut luonto- ja ympäristöarvot

Alueelta ei ollut erotettavissa erityisiä muita luontokohteita. Alue on tavanomainen mm. maaston muotojen johdosta. Alueella kasvavat puut ja pensaat ovat lajeiltaan yleisiä Etelä-Karjalassa. Kenttä- ja pohjakerroksessa esiintyvien kasvilajien osalta alueelta ei löytynyt mitään erityisiä arvokkaita, harvinaisia tai huomionarvoisia lajeja.

Kasvillisuus on tavanomaista alueelle, jossa tehdään hakkuita ja heinittyneitä laikkuja esiintyy alueen metsissä runsaasti. Selvitysalueen mänty- tai kuusivaltaisilla metsäalueilla oli hyvin tavanomaista kenttäkerroksen kasvillisuutta mm. mustikkaa esiintyi runsaasti ja melko yleisenä varpuna puolukkaa. Selvitysalueen ja sen reunojen lähimetsät olivat luontotyypeiltään ja lajistoltaan tavanomaisia.

6 TULOSTEN TARKASTELU

6.1 Luontoselvityksen tulosten tarkastelu

Luontoselvityksen myötä voidaan todeta, että kiviainesalueeksi aiotulla laajennetulla alueella ei ole lainsäädännöllisesti arvokkaita tai muutoin merkittäviä luontoarvoja tai eläinlajien tärkeäksi arvioituja elinympäristöjä.

Pyyn parhaat elinympäristöt ovat alempana kuusivaltaisessa metsikössä eli poissa Kangasahonmäeltä. Kallion louhinta voidaan tehdä muuttamatta ympäristölainsäädännössä mainittuja tärkeitä elinympäristöjä ja vähentämättä uhanalaisten tai vaatelaiden lajien luontaista levinneisyyttä. Lisäksi on huomioitava, että pyyn havaintopaikat säilyvät ko. alueella ja että pohjanlepakon ruokailualueena käyttämä metsätien puustoinen ympäristö säilyy.

Puuston säilyminen parantaa maiseman muuttumattomuutta. Puustoa ei tulisi poistaa kiviainesalueen lähialueelta ko. toiminnan keston aikana enempää kuin toiminnan kannalta on tarpeellista. Louhittava kallion alue ei erotu maisemassa asutusalueille, pelloille eikä järviolueille. Lähteenmäentieltä nähtynä kallioalue erottuu vain tulotien kohdalta.

Louhintaan soveltuvalla osa-alueella ei katsota olevan erityistä merkitystä virkistykseen tai ulkoilun osalta. Alueella ei ole polkuja eikä retkeilyreittejä.

6.2 Luontoselvityksen tulosten epävarmuustekijät

Paikalliset havainnot ja lähtötiedot on pystytty huomioimaan työssä hyvin. Luontoselvityksen maastokäynnit on tehty luontoselvityksen riittävyyden kannalta sopivaan aikaan – kattuen kaikkien lajien keskeiset ja oikeat selvitysjankohdat v. 2025 aikana. Selvitykset pohjautuvat kaikkiaan 5 maastokäyntiin. Käyntien kesto on ollut 2h ...7 h välillä. Lyhyimmät käynnit on tehty yöllä (lepakot 2 h) ja pisimmät päivällä. Maastokäynneillä tarkistettiin alueen luontotyyppit ja elinympäristöt sekä tehtiin havainnot nisäkkäistä, linnuista, kasveista ja hyönteisistä.

Luontoselvityksen tiedot koostuvat talvi-, kevät- ja kesälajistoista käsittäen tiedot ajalta 17.4.2025 – 26.8.2025. Sama koskee myös mm. lintujen havaintoja. Alueella tehdyt havainnot indikoivat, että luonnon kannalta merkittäviä uusia kasvi- tai eläinlajeja ei voi suurella todennäköisyydellä enää löytää. Luontoselvityksen tulosten ja tulosten tulkintojen epävarmuustekijät ovat erittäin pienet.

7 LÄHTEET

- BirdLife Suomi ry 2025. FINIBA -lintualueet ja muuttoreittien tiedot. Helsinki.
- Destia Oy 2025. Kiviainesalueen lähtöaineisto. Tiedot metsäalueen luonnosta. Suullinen tiedoksianto (Anni Karjola) alueen luonnonympäristöstä. Taipalsaari 2025.
- Etelä-Karjalan Liitto 2025. Maakuntakaavoja varten inventoidut luontokohteet – mm. arvokkaat kallioalueet, suot ja vesistöt (ym. taustaselvitykset).
- GTK 2025. Karttapalvelu Maankamara GTK:n kotisivuilta.
- Kontula, T. & Raunio, A., 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 390 s.
- Kontula, T. & Raunio, A., 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 927 s.
- Maa- ja metsätalousministeriö & Ympäristöministeriö 2004. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen määrittäminen ja turvaaminen metsien käytössä. Ohje. 7 s. Helsinki.
- Maanmittauslaitos 2025. Kiinteistötietojärjestelmä www.ktj.fi
- Metsäkeskus 1998. Metsäluonnon erityisen arvokkaat elinympäristöt. 189 s.
- Suomen lepakkotieteellinen yhdistys 2023. Lepakkokartoitusohje 2023 – Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen suosituksia lepakkokartoitusten tekijöille, tilaajille ja kartoitustietoja käyttäville viranomaisille. 69 sivua.
- Suomen ympäristökeskus, 2025a. EU:n lintudirektiivin liitteen I linnut www.ymparisto.fi.
- Suomen ympäristökeskus, 2025b. EU:n luontodirektiivin liitteen II, IVa lajit www.ymparisto.fi.
- Suomen ympäristökeskus 2021. Mäkelä & Salo (tekijät). Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Syke raportteja 47.
- Suomen ympäristökeskus ja Ympäristöministeriö 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019.
- Suomen lajitietokeskus 2025. Laji.fi portaali: mm.
- Laji.fi – Ruskosammakko <https://laji.fi/taxon/MX.37623>
- Laji.fi – Viitasammakko <https://laji.fi/taxon/MX.37621>
- Laji.fi – Liito-orava <https://laji.fi/taxon/MX.48243>
- Laji.fi – Lepakot <https://laji.fi/taxon/MX.50471>
- Suomen ympäristökeskus ja Ympäristöministeriö 2015. Lintujen ja nisäkkäiden Punaiset listat 2015. http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Lajit/Uhanalaiset_lajit/Lintujen_ja_nisakkaiden_punaiset_listat_2015
- Taipalsaaren kunta 2025. Kaavoitustiedot kunnan kartta- ja ympäristöpalvelun kotisivulta.
- Ympäristöministeriö 2019. Punaisen kirjan verkkopalvelu. <https://punainenkirja.laji.fi/>.